

המים בירושלים – טכנולוגית ויזמות

כיתה: ג'ד'

מטרות השיעור:

התלמיד יכיר את אתגר אספקת המים לירושלים והפתרונות לאורך השנים. התלמיד ילמד על מסירותם של תושבי ירושלים במציאת פתרונות למים למרות האתגר.

תקציר השיעור למורה:

בשיעור זה נלמד על התמודדות תושבי ירושלים במשך השנים עם הצורך להביא מים לירושלים, הממוקמת על הר. נכיר את הפתרונות להביא מים לירושלים בתקופה הקדומה ובעת החדשה והתמודדות עם המחסור במים בתקופת המצור בזמן מלחמת העצמאות.

הידע הנרכש:

טכנולוגית נקבת השילוח, בורות מים בירושלים, שימושי מים בירושלים.

ערך אישי/חברתי נלמד:

אם תרצו אין זו אגדה = אם יש בעיה אפשר למצוא לה גם פתרון.

רצף השיעור:

1. חשיבות המים לחיי האדם ואיפה יש מים בירושלים.
2. סיפור המים בירושלים הקדומה.
3. קומיקס.
4. סרט עיר דוד.
5. מים בירושלים במלחמת השחרור.
6. פעילות סיכום: הכנת כרזה לחיסכון במים.

מהלך השיעור:

10 דק'	<p style="text-align: center;"><u>חשיבות המים</u></p> <p>המורה מוציאה או מראה במצגת חמש כרטיסיות של משאבים בסיסיים החשובים לאדם בבחירת מקום מגורים חדש: מקור מים, חומה, שמש, צמחיה ונוף.</p> <p style="text-align: center;"><u>שאלה:</u></p>	פתיחה
--------	--	-------

	<p>המורה שואלת אם הייתם בוחרים מקום מגורים חדש היום, מה המשאב החשוב ביותר לקיום חיים במקום המגורים שלכם (בבית ובסביבה)? הכיתה צריכה בהצבעה להחליט מה הדבר הכי חשוב. אחרי קבלת התשובות, לכוון את הילדים לשאלה: מה הצורך הבסיסי של אדם בשביל לחיות?</p> <p>מים.</p> <p><u>סיכום:</u></p> <p>בלי מים אי אפשר לחיות. אז משאב המים בסיסי למה אתם לא אנחנו ליד מקור מים כמו נחל או אגם? תשובה:</p> <p>כי היום המים מוזרמים אלינו דרך צינורות לברז בבית אך זה לא היה כך בעבר.</p> <p>פעם, אנשים חיפשו מקומות למגורים שהיו ליד מקורות מים. מה זה מקור מים - מעיין או באר שחופרים כדי להגיע למים. הבנו שהמים הוא מקור החיים. אם כן מה השימושים השונים של המים בחיינו, בבית ובסביבה?</p> <p>שתיה, בישול, רחצה, כביסה, שטיפת רצפה, הדחת השירותים.</p>	
2 דק'	<p>אנו נעסוק היום במים בירושלים.</p> <p>בואו ונראה מה המרחק בין ירושלים למקורות מים אחרים בישראל. במפה מתואר נהר הירדן, ימת הכנרת ומעיין ראש העיין וניתן לראות שלוקח כמה ימים ללכת ברגל או על חמור משם לירושלים ואלו פתרונות לא מתאימים.</p>	חלק ראשון
10 דק'	<p><u>מים בירושלים הקדומה</u></p> <p>המורה יסביר לתלמידים בעזרת התרשים צד כי ירושלים הראשונה נמצאת על הר ומוקפת חומה ובתחתיתה נמצא המעיין.</p> <p>התושבים היו יורדים למעיין עם דליים ושואבים מים ומעלים אותם לעיר. חשבו התושבים אם תפרוץ נגדנו מלחמה ונכנסו כלנו לתוך החומה, לא נוכל להגיע אל המעיין.</p> <p><u>שאלה:</u></p> <p>מה הפתרון לדעתכם?</p> <p>רוצים לדעת מה הפתרון שהם מצאו? בואו ונראה בדף הקומיקס!</p> <p>המורה יחלק את הקומיקס וינחה את התלמידים למלא את בועות החשיבה והדיבור במילים שלהם.</p>	חלק שני

	<p>סרט על המים בעיר דוד – ניקבת השילוח של מכון מגל"ים. https://www.youtube.com/watch?v=ZII9wy1Z3Ag</p>	<p>חלק שלישי</p>
	<p><u>מים בעת החדשה</u> במאה ה-19, לפני כ-200 שנה הגיעו יהודים רבים מרחבי העולם לירושלים ונזקקו להרבה יותר מים החלו התושבים לחפור בורות מים בחצרות ביתם. נפתח את עזר בור המים נראה לתלמידים באיזו סביבה נבנה בור המים ונשאל: איך נאגרים מים בבור? איך שואבים מים מהבור?</p>	<p>חלק רביעי</p>
<p>10 דק'</p>	<p><u>מים במלחמת העצמאות</u> במהלך מלחמת העצמאות אספקת המים לירושלים נותקה כשאחת המשאבות פוצצה. התושבים השתמשו בבורות המים שבחצרות השכונות וחילקו מים בדליים (המורה מראה עזר, תמונה) אך המים לא הספיקו. כתוצאה מכך היה מחסור במים בירושלים, ולכן אנשים נאלצו ללמוד איך להשתמש במים בתבונה. איך אתם הייתם משתמשים במים אם הייתה לכם כמות קטנה? מה קודם למה? בשנים אלו חולק תרשים שסייע לתושבים להשתמש במים לצרכים השונים. נראה לתלמידים את התרשים המקורי במצגת או בקובץ להדפסה. <u>משחק סיכום:</u> <u>עזרים:</u> דף תרשים זרימה להדפסה מספרים דבק <u>המשימה:</u> עליכם לבנות תרשים בסדר הגיוני לשימושים השונים של כוס אחת של מים.</p>	<p>חלק חמישי סיכום</p>